

Konzultace k česko-rakouské tržní integraci trhů s plynem

Připomínkový subjekt: eustream, a.s.

Sídlo: Votrubova 11/A, 821 09 Bratislava, Slovenská republika

E-mail: michal.lalik@eustream.sk

I. Hlavní komentář

Ačkoliv považujeme ideu tržní integrace trhů s plynem v České republice (ČR) a Rakousku (AT) za pozitivní a zajímavou myšlenku, z předloženého materiálu se domníváme, že předmětem konzultace je jen její implementace a že samotná analýza přínosů integrace pro ČR a AT (jako vládou podporovaný projekt) nebyla veřejně prezentována. Za účelem komplexního posouzení životaschopnosti uvedeného projektu by proto bylo vhodné, aby autoři konceptu zpřístupnili detailní analýzu nákladů, výnosů a benefitů všech dotčených stran, jakož i cílové parametry integrace.

Předložený dokument na straně jedné naznačuje, že model integrace trhů nepočítá s významnou investicí, tj. ani s realizací projektu BACI, na straně druhé ale materiál projekt explicitně nezavrhne a ani neuvádí konkrétní způsob realizace modelu integrace.

II. Konkrétní vstupy

Číslo	Odkaz na příslušnou část konzultačního dokumentu	Připomínka, dotaz apod.	Zdůvodnění
1.	Integrace trhu – Cíle a Cílový model plynárenského trhu (ACER)	V této části dokumentu je uvedeno: „Obecně lze integraci trhů s plynem chápat jako proces vývoje a realizace opatření, která podporují konkurenci mezi různými zdroji plynu, posilují likviditu na plynárenských obchodních uzlech (hubech) a měla by vést ke snižování cen plynu i rozdílů mezi cenami plynu mezi obchodními uzly v různých oblastech evropského plynárenského trhu.“ a k projektu BACI: „Díky své funkci tržního propojení byl tento projekt schválen jako projekt společného zájmu (PCI) zařazený do 1. seznamu PCI i do aktualizovaného 2. seznamu PCI.“ K uvedenému však chybí konkrétní analýza a také zmínka, že model tržové integrace ČR a AT může být plně pokryt prostřednictvím kapacity nabízené společností eustream, a. s..	Domníváme se, že součástí projektu je projekce snížení cen plynu. Diskutovány jsou jednotlivé modely, absentuje však jakákoliv analýza. Dokument také neuvádí, zda a jakým způsobem byla zvažena a analyzována možnost tržové integrace s Německým trhem, který je primárním z pohledu cenotvorby. Projekt BACI ve své funkci tržního propojení může být jednoznačně nahrazen existujícími nabídkami ze strany společnosti eustream, a.s. Je ale důležité, aby funkce projektu BACI nebyla zneužita a v případě, že by měl plnit jakékoliv jiné tranzitní funkce, neměl by být z našeho hlediska posuzován jako PCI projekt.
2.	Možné modely integrace	V této části se uvádí, že pracovní skupina se rozhodla pro model tzv. malé	Společnost eustream, a.s., podporuje integraci trhů s plynem v ČR a AT

	<p>rakouského a českého plynárenského trhu</p>	<p>integrace trhů ČR a AT s odůvodněním, že integrace splynutím trhů nebo zavedením funkčního obchodního regionu by si vzhledem k podstatným tranzitním funkcím obou sítí vyžadovala zavedení rozsáhlých kapacit, což by vyvolalo značné investiční náklady. Jsme avšak přesvědčeni, že přímé propojení trhů ČR a AT, a to v jakkoli malém rozsahu, vyžaduje značnou investici a tím pádem model integrace počítá s největší pravděpodobností s využitím existující infrastruktury sousedních států. Uvedené skutečnosti ovšem nejsou v předloženém dokumentu žádným způsobem zachyceny a bylo by proto vhodné popis modelu o uvedené skutečnosti doplnit.</p> <p>Z formulací v dokumentu není jednoznačně jasné, jakým způsobem bude model malé integrace aplikován do praxe. Otázky vyvolává kupříkladu to, zda budou v budoucnosti využívány existující infrastrukturní kapacity sousedních provozovatelů přepravních sítí, a pokud ano, co je impulzem pro výstavbu přímého česko-rakouského propojení prostřednictvím projektu BACI v případě, že by existující přepravní propojení nebyly v plné míře využity nebo dokonce následně kapacitně omezeny a realizace uvedené investice by mohla mít v důsledku začlenění nákladů do tarifů značně negativní dopad na koncové odběratele plynu v ČR a AT.</p> <p>V květnu 2015 uskutečnily společnosti GAS CONNECT AUSTRIA GmbH a Net4Gas, s.r.o., průzkum trhu za účelem získat názor účastníků trhu, zda by měla být inkrementální kapacita nabízena v novém propojovacím profilu nebo za pomoci nové koncepce zohledňující principy tržní integrace. Účastníci trhu preferovali tržní integraci. Ve smyslu výše uvedeného nerozumíme, z jakého důvodu uvažuje pracovní skupina o realizaci projektu BACI a nikoli výhradně o několika modelech tržní integrace, a to zejména v situaci, kdy trh preferuje jiné integrační opatření než nový propojovací profil.</p>	<p>prostřednictvím využití existující infrastruktury společnosti eustream, a.s., tj. prostřednictvím konceptu virtuálního propojení ČR a AT. Naše společnost je schopna pokrýt deklarované/požadované kapacitní požadavky v obou směrech. Projekt BACI se jeví jako nadbytečný, jelikož neodstraní potřebu vynaložit investiční náklady spojené s propojením trhů v případě realizace splynutí trhů nebo v případě zavedení funkčního obchodního regionu.</p> <p>Projekt BACI považujeme za neefektivní investici, která je kromě uvedeného v rozporu s platnou právní úpravou trhu se zemním plynem v EÚ, a to zejména ve smyslu povinnosti provozovatele přepravní sítě rozvíjet novou infrastrukturu způsobem, který je optimální, jak vyplývá z čl. 13 směrnice č. 2009/73/ES. Výstavba paralelní infrastruktury k infrastruktuře společnosti eustream, a.s., která je schopna přepravit plyn z ČR do AT a naopak, je z uvedeného důvodu neefektivní.</p> <p>Realizace projektu BACI by měla navíc za následek nutnost snížit přepravní kapacitu ve směru z ČR do SR v bodě Lanžhot, který kromě jiného představuje významný uzel pro zásobování Ukrajiny, SR a dalších států zemním plynem. Omezení nebo snížení kapacity ve směru ČR-SR bude mít dopad na možnosti dodávek komodity do východní Evropy a významným způsobem se tím sníží energetická bezpečnost regionu na východ od ČR. Současně dojde k zamezení přístupu ke zdrojům plynu ze západní Evropy pro potřeby Ukrajiny.</p>
--	--	--	--

		Z jakého důvodu není součástí tržní integrace ČR a AT rovněž systém TAG, jenž provozuje společnost Trans Austria Gasleitung GmbH?	
3.	D. Filozofie TRU	V první větě se uvádí, že filozofie TRU spočívá v podpoře integrace trhů mezi ČR a AT za pomoci nabídky většího počtu možností z hlediska konektivity a bez nutnosti jednoúčelové investice. Pokud však má být myšlenka integrace trhů ČR a AT naplněna prostřednictvím zavedení TRU bez nutnosti realizovat jednoúčelovou investici (BACI), z jakého důvodu pracovní skupina o realizaci projektu BACI uvažuje?	Existují jiné ekonomicky výhodnější modely zajištění podmínek tržní integrace, než je investice do dalšího plynovodného propojení, jakým je plynovod BACI. Projekt BACI přitom nepřináší benefity, které by odůvodnily jeho realizaci. Projekt: <ul style="list-style-type: none"> (i) nedisponuje přidanou hodnotou pro integraci trhů – tuto integraci lze uskutečnit i bez jeho realizace; (ii) nebude mít žádný vliv na posílení bezpečnosti dodávek zemního plynu do ČR a AT; (iii) nepřinese změnu z pohledu diversifikace zdrojů zemního plynu v ČR a AT; (iv) nebude mít vliv na cenu komodity v ČR a AT, jelikož obě země v současnosti disponují propojeními, které kapacitně postačují pro likvidní trhy v Německu; a (v) nepřispěje ke zvýšení objemu toků zemního plynu v ČR ani AT, ale pouze k jejich přesměrování z existující infrastruktury na nový paralelní plynovod.
4.	F. Dopady, náklady a přínosy TRU	Opce TRU v testovací fázi nemá ovlivnit současnou strukturu ani úroveň přepravních tarifů v ČR a AT. Integrace obou trhů má současně podpořit silnější konvergenci a snižování celkové úrovně velkoobchodních cen plynu v rámci obou zemí. Podle předloženého dokumentu propojení rakouské a české oblasti plynárenského trhu posiluje postavení těchto oblastí jako ústřední plynárenské křižovatky ve střední Evropě. Nabídka možností TRU umožňuje přepravovat plyn mezi rakouskou tržní oblastí a českou tržní oblastí, včetně dalších přepravních příležitostí do a z	Chybí detailní kvantifikace/analýza dopadů, nákladů a přínosů, na jejíž základě by bylo možné službu TRU vyhodnotit. Obdobně absenteje struktura TRU tarify. Z předloženého materiálu není zjevné, jakým způsobem by měl český a rakouský spotřebitel získat výhodu z přídavných tranzitních příležitostí. Domníváme se, že přídavné tranzitní funkce by neměly být předmětem konzultace tržní integrace ČR a AT, a ani podporovaný koncept nebyl tímto způsobem dosud prezentován. Současně se naše společnost zajímá, jakým způsobem je zajištěno, že

		příslušných sousedních zemí. Opět však absentuje detailnější analýza nákladů a benefitů integrace, jakož i její dopad na finální spotřebitele v ČR a AT.	jakékoliv náklady vyplývající z přídavné tranzitní funkce by nenesl spotřebitel plynu v ČR a AT.
--	--	--	--

III. Shrnující dotazy

Jak byste celkově vyhodnotili navržený model pro rakousko-českou integraci plynárenských trhu?

K celkovému vyhodnocení chybí detailní kvantifikace/analýza dopadů, nákladů a přínosů služby, na jejichž základě by bylo možné vyhodnotit ekonomické dopad tržní integrace. Pokud takováto analýza existuje, bylo by vhodné ji uveřejnit. Současně je potřeba detailněji specifikovat způsob realizace tržní integrace.

Jak byste celkově vyhodnotili navrhované služby/produkt pro rakousko-českou integraci plynárenských trhů?

Produkt má sloužit integraci trhů a neměl by být zneužíván ke kanibalizaci nastaveného systému tarifních poplatků za přepravu. Cena TRU by měla zohledňovat ztrátu výnosů na exitujících vstupně-výstupních bodech (Lanžhot/Baumgarten), aby nebyly případné benefity integrace exportované do jiných zemí, do nichž se plyn přepravuje přes území ČR a SR. Výhody integrace by místo koncových odběratelů plynu plynuly k producentům, resp. dodavatelům plynu.

Souhlasíte s vyhodnocením nákladů a přínosů rakousko-české integrace plynárenských trhů uvedených v tomto dokumentu v souvislosti s rozvojem plynárenských trhů v České republice a Rakousku?

S ohledem na skutečnost, že v materiálu absentuje relevantní kvantifikace/analýza nákladů a přínosů, se nelze k uvedenému otázkě vyjádřit. Bylo by vhodné, aby byl materiál doplněn o příslušnou cost-benefit analýzu.

Máte další připomínky nebo návrhy na vylepšení týkající se rakousko-české integrace plynárenských trhů, o které byste se rádi podělili?

Měli byste zájem o účast na odborné akci zainteresovaných subjektů týkající se Trading Region Upgrade?

☒ Ano

☐ Ne